

Compareixença de Javier Lafuente Sancho, rector de la Universitat Autònoma de Barcelona, davant la Comissió de Recerca i Universitats per informar sobre els objectius, els reptes i les estratègies de la Universitat

Parlament de Catalunya, 4 de febrer de 2025

President, diputats i diputades de la Comissió de Recerca i Universitats, gràcies per convidar-me a comparèixer davant vostre per informar sobre els objectius, els reptes i les estratègies de la meua universitat.

El mes de novembre vaig tenir l'honor de ser reelegit per la comunitat que configura la Universitat Autònoma de Barcelona. El meu compromís com a rector de la UAB per als pròxims sis anys se centra en set eixos fonamentals, que ara us explicaré breument.

El primer eix és **la comunitat de la UAB**. La Universitat és una comunitat d'estudiants, professorat i personal d'administració molt diversa, en què tothom té el seu paper. L'esforç col·lectiu ha permès fer de la UAB una universitat de referència, i nosaltres volem portar-la a noves fronteres de confiança i excel·lència, vetllant sempre pel benestar de tothom.

La crisi pressupostària dels darrers quinze anys ha afectat les nostres infraestructures, sí, però són les persones qui més l'han patit i el que difícilment podem recuperar. En aquests anys, hem perdut talent i s'han envellit les plantilles, tant del personal d'administració com del personal docent i investigador.

Necessitem fer una acció estratègica i una aposta clara per millorar la situació del personal tècnic, de gestió i d'administració i serveis. Hem d'adaptar el sistema públic universitari al segle XXI: hem de rejuvenir, incrementar i tecnificar la nostra plantilla. I per fer-ho ens calen recursos. A la UAB la relació PTGAS/PDI és de 0,82, i la mitjana d'edat, de 56 anys. S'ha de fer un esforç pressupostari i de capítol I per transformar l'administració i els serveis universitaris. Per abordar amb garanties els reptes que tenim al davant ens cal construir un nou model de gestió universitària.

Pel que fa als estudiants, ara per ara, la universitat pública encara fa la funció d'ascensor social, però aquest ascensor s'ha de mantenir en bon estat de

funcionament i, sobretot, ha de ser accessible per a tothom, perquè ningú amb capacitat i voluntat de formar-se a la universitat es quedi fora del sistema.

Per a molts sectors de la nostra societat, la dificultat d'anar a la universitat no rau en el pagament de les taxes, sinó en el temps de dedicació i de renúncia a treballar, que només es pot permetre qui disposa d'un suport econòmic familiar. Per això proposem un sistema públic de beques salari per tal de garantir la igualtat d'oportunitats.

El segon eix és **la recerca, la innovació i la transferència**. Impulsarem la recerca d'alt nivell, afavorint la col·laboració interdepartamental i amb altres institucions que ens permeti afrontar amb les màximes garanties els reptes actuals i futurs.

Vull remarcar la nostra aposta per la recerca oberta i la ciència ciutadana, i la voluntat de fomentar la innovació en col·laboració amb la resta d'agents del territori, perquè demostren, d'una manera explícita, el compromís de la UAB amb la societat. La universitat ha de ser un motor de transformació i de progrés social, i aquest és el fonament de la concepció d'universitat compromesa socialment que la UAB reivindica.

Tanmateix, cal tenir en compte que les universitats catalanes aconseguim resultats molt rellevants amb uns recursos clarament inferiors als dels sistemes universitaris del nostre entorn europeu de referència. Aquesta situació impedeix que competim en igualtat de condicions per aconseguir recursos externs, i limita en gran manera la nostra contribució com a generadores i transmissores de coneixement. Malgrat això, sabem que la inversió en el sistema universitari genera un impacte molt positiu i que, per exemple, produïm més del 70 % de la recerca del país.

El tercer eix són **els estudis i la docència**. Prioritzarem una formació de qualitat i innovadora, adaptada a les necessitats de la societat, cada vegada més canviant i, alhora, exigent. Fomentarem metodologies que estimulin el pensament crític del nostre alumnat i la formació contínua del professorat.

L'esperit innovador que caracteritza la UAB s'ha materialitzat en estudis que van ser trencadors en aquell moment i que ara estan consolidats i s'imparteixen arreu: vam ser els primers a fer Informàtica, Ciències Ambientals i Biotecnologia, i més recentment Estudis de Gènere, Intel·ligència Artificial i Gestió de Ciutats Intel·ligents i Sostenibles. Ara estem en condicions de formar joves en l'àmbit de la ciberseguretat amb un nou grau, perquè tenim els professionals i l'experiència i és una necessitat col·lectiva i una demanda de país.

Però per planificar el futur cal la complicitat i mirada llarga de l'administració que ens finança, per poder conèixer així quines seran les necessitats formatives de la nostra societat a mitjà i llarg terminis.

Un repte dels pròxims anys segur que serà la formació contínua per a l'adaptació i tecnificació del nostre mercat laboral, amb fórmules innovadores com les microcredencials, que, per cert, acabem de llençar aquest mes de gener. En un entorn tan canviant com el nostre, calen instruments molt dinàmics per donar respostes ràpides a les necessitats formatives de la societat. I aquí és on entren en joc les nostres microcredencials, formacions breus molt centrades en l'adquisició de coneixements, habilitats o competències específiques, de format flexible i adaptable a les diverses necessitats i limitacions de disponibilitat de l'alumnat adult, i que inclouen l'ús de la modalitat virtual o semivirtual. Aquestes formacions s'han identificat i dissenyat conjuntament amb institucions del nostre entorn territorial més immediat, com són l'Hospital Parc Taulí, l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD) i les cambres de comerç de Terrassa i de Sabadell.

De fet, les microcredencials, enteses com el resultat d'aquest procés de col·laboració, són una extraordinària oportunitat per reforçar la connexió amb les institucions de l'entorn local o regional, contribuir a la valorització de coneixement i incrementar l'impacte social de les iniciatives de la UAB.

El quart eix és **la responsabilitat social i el benestar comunitari**. Treballarem per seguir enfortint el lligam amb la societat i per promoure la igualtat d'oportunitats i el benestar, individual i col·lectiu. El nostre objectiu és formar professionals i ciutadans compromesos. La UAB vol ser una institució inclusiva, igualitària, diversa, cooperativa, transformadora, oberta, global i de referència per a la nostra ciutadania, una universitat en què totes les persones es trobin bé i se sentin segures i tranquil·les.

El cinquè eix és **el campus i el territori**. El campus de la UAB, a Cerdanyola del Vallès, el campus de Sabadell i les unitats docents hospitalàries de Barcelona i Badalona són un model de sostenibilitat i eficiència. Continuarem treballant per millorar-ne l'accessibilitat i promoure-hi pràctiques responsables amb el medi ambient, i per ocupar una posició central en la transformació del territori.

La singularitat del nostre campus a Bellaterra és determinant a l'hora de definir els valors i les fortaleses d'aquesta universitat: transversalitat, diàleg entre disciplines, innovació docent, i també solidaritat, cultura i diversitat. Un espai compartit per centres docents i de recerca, serveis culturals i de lleure, instal·lacions esportives, ambulatori i una residència, la Vila Universitària, per a més de 2.000 estudiants.

Per a qui no hi hagi estat mai, deixeu-me explicar que es tracta d'una veritable i meravellosa ciutat del coneixement. Però, com tota ciutat, té despeses de transport, jardineria, seguretat, enllumenament o asfaltat, que, malauradament, van a càrrec del nostre pressupost.

El sisè eix és **la internacionalització**. Seguirem ampliant les aliances internacionals i aprofitarem les oportunitats globals per als nostres estudiants i *alumni*, i consolidarem la nostra presència al món.

Actualment, ens posicionem en els rànquings internacionals com una de les primeres universitats espanyoles i una de les cent primeres d'Europa. La UAB participa en programes de mobilitat i intercanvi amb les millors universitats del món, especialment a Europa, Amèrica i Àsia. Al voltant de 1.400 estudiants gaudeixen d'una estada a l'estranger a través dels programes de mobilitat, un valor afegit per a més del 21 % de persones titulades de la UAB; i el 37 % d'estudiants de postgrau (màsters i doctorat) són internacionals.

Finalment, el setè eix són **les polítiques digitals**. Implementarem estratègies digitals per fomentar la innovació i garantir la seguretat i la protecció de dades, les quals inclouran l'ús d'intel·ligència artificial per millorar la gestió, la recerca i la transferència.

Per acabar la meua intervenció, vull advertir d'un perill que estem veiem en altres indrets no gaire llunyans: el perill d'infrafinançar la universitat pública i, d'altra banda, fomentar la proliferació de pseudouniversitats privades. Si no volem destruir el sistema del qual entre tots ens hem dotat, considero que s'ha de posar l'atenció i dedicar esforços econòmics principalment en dos aspectes: l'alumnat, del qual ja hem parlat abans, i el finançament de la universitat.

El Sistema Universitari Català s'ha dotat d'una de les millors (potser la millor, per què no dir-ho) universitats virtuals del món, la UOC. Després, la meua col·lega i amiga Àngels Fitó us en donarà bona mostra. Però nosaltres som una universitat pública, catalana, de qualitat i, sobretot, presencial. Volem que el nostre alumnat no vingui només a fer classe: volem que VISQUI, en majúscules, la universitat. Oferim coneixement, sí; oferim recerca, també; però oferim sobretot un intangible: l'experiència vital que suposa viure un campus ple de vida.

I no volem que aquesta sigui una experiència només a l'abast d'unes elits. Volem que sigui una realitat per a tothom que vulgui i tingui la capacitat, i per això calen les beques salari públiques ja esmentades, per no perdre el nostre talent independentment de la situació econòmica de les persones.

I, pel que fa al model de finançament universitari (i ja acabo), en necessitem un de nou, que respongui a les necessitats de país, amb un contracte programa universitat-administració i amb l'obligació de rendir comptes. Creiem que aquest nou model no només ha de considerar les necessitats generals de totes les universitats, sinó que ha d'incloure altres indicadors en relació amb les necessitats

més específiques de cadascuna, com en el nostre cas el campus, com ja he explicat, o la interacció amb el territori que ens envolta.

A títol d'exemple, l'any 2010, el pressupost del Pla d'inversions universitàries per a l'Autònoma era, en xifres absolutes (sense comptar la inflació), el doble que enguany, 15 anys després, amb un IPC acumulat del 32 %. Hem d'actualitzar les nostres infraestructures caduques, després de més de deu anys sense inversions, i hem de posar en marxa nous projectes per revitalitzar les nostres institucions.

Us agraeixo sincerament la vostra atenció i resto a la vostra disposició.